

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه قم

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد تفسیر و علوم قرآن

عنوان:

ترجمه، نقد و بررسی کتاب «Jesus in the Qur'ān»

استاد راهنما:

دکتر محمد کاظم شاکر

استاد مشاور:

دکتر محمد رضا پیروز مفرد

نگارنده:

محسن اعرابی

بهار ۱۳۹۳

تاریخ: ۹/۱۸/۹۳
شماره: ۳۹۹۷
پیوست: —

بیت

۱۲۴۵

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه قم

صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

با تاییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) جلسه دفاعیه پایان نامه

جناب آقای/سرکار خانم: اعرابی محسن

رشته: تفسیر و علوم قرآن به شماره دانشجویی: ۸۹۱۳۲۵۹۰۱۳

تحت عنوان: ترجمه، نقد و بررسی کتاب *jesus in the Quran*

با حضور هیات داوران در محل دانشگاه قم در تاریخ ۹۳/۰۴/۱۰ تشکیل گردید.

در این جلسه پایان نامه مذکور با موفقیت مورد دفاع قرار گرفت و نامبرده نمره با عدد ۱۸

نمره به حروف *هجده* را با درجه *سیا* دریافت نمود.

نام خانوادگی و نام استاد	سمت	رتبه علمی	امضاء
آقای دکتر شاکر محمد کاظم	استاد راهنما	استاد	
آقای دکتر پیروز مفرد محمدرضا	استاد مشاور	استادیار	
آقای دکتر نکونام جعفر	استاد ناظر	دانشیار	
آقای دکتر تجری محمد علی	ناظر شکلی و نماینده تحصیلات	استادیار	

مدیر تحصیلات تکمیلی
نام و امضاء

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی
دانشکده الهیات و معارف اسلامی

نشانی:

قم، جاده قدیم اصفهان،
دانشگاه قم

کد پستی: ۳۷۱۶۱۴۶۶۱۱

تلفن: ۲۸۵۳۳۱۱

دورنویس:

معاونت آموزشی: ۲۸۵۵۶۴۴

معاونت اداری: ۲۸۵۵۶۴۶

معاونت دانشجویی: ۲۸۵۵۶۴۸

سپاس

از استادان بزرگوار و فرهیخته دانشگاه قم، جناب آقای دکتر محمد کاظم شاکر و جناب آقای دکتر محمد رضا پیروز مفرد که زحمت راهنمایی و مشاوره این پژوهش را بر عهده داشتند، صمیمانه سپاسگزارم. دستان پر مهر مادرم را می بوسم و همیشه خود را مرهون الطاف بی کران مرحوم پدرم می دانم. آن چه امکان تحصیل و شرایط مناسب برای انجام این مطالعه را فراهم نمود، حمایت دلگرم کننده تمام اعضای خانواده خود و همسرم، و به ویژه همسر فداکار و مهربانم بوده است که در برابر بزرگواری های بی منت آنان بال تواضع بر زمین می سایم. امید است که این تلاش کوچک مورد قبول اهل دانش قرار گیرد.

چکیده

پایان نامه‌ی حاضر به ترجمه، نقد و بررسی کتاب «Jesus in the Qur'ān» اثر پروفیسور ادوارد جفری پاریندر اختصاص دارد. گفتگویی بی طرفانه میان اندیشمندان مسلمان و مسیحی می تواند پیامدهای مثبتی را در جهت همگرایی دو دین اسلام و مسیحیت، مقابله با فرهنگ مادی در برابر فرهنگ الهی و رسیدن به روح مشترک ادیان یعنی توحید به همراه داشته باشد. در این راستا، آشنایی با دیدگاه های متفکران مسلمان و مسیحی ضروری است. هدف از تحقیق حاضر، آشنایی با دیدگاه های نویسنده و نقد و بررسی دیدگاه های وی پیرامون موضوع مورد بحث است. در این بررسی علاوه بر ترجمه تمام اثر، کتاب مورد گفتگو از حیث شکل و محتوا نیز بررسی شده است. بررسی نشان می دهد که توجه نویسنده به ضرورت گفتگوی میان ادیان در فضایی بی طرفانه، کنار گذاشتن مشاجرات بیهوده و مغرضانه، پرداختن به مسائل مشترک و تلاش برای رسیدن به یک همگرایی دینی از نقاط قوت این اثر است. استناد به دیدگاه های افرادی معدود، عدم ذکر دقیق و کامل منابع مورد استفاده و ابهام در خصوص صاحبان برخی از دیدگاه های مطرح شده از کاستی های این پژوهش است.

کلمات کلیدی: جفری پاریندر، قرآن، عیسی

فهرست مطالب

عنوان صفحه

فصل اول: کلیات

بخش اول: تعاریف ۲

۱-۱. تعریف نقد ۲

۲-۱. شاخص ارزیابی نقد حاضر ۲

۳-۱. بیان مسأله ۲

۴-۱. اهداف پژوهش ۴

۵-۱. اهمیت پژوهش ۴

۶-۱. پرسش های پژوهش ۵

۷-۱. پیشینه ی پژوهش ۶

۸-۱. روش پژوهش ۷

بخش دوم: آشنایی با کتاب «Jesus in the Qur'ān» و نویسنده آن ۸

۱-۲. پروفسور جفری پاریندر و کتاب «Jesus in the Qur'ān» ۸

۲-۲. اهمیت کتاب «Jesus in the Qur'ān» در نگاه دیگران ۱۰

فصل دوم: نقد و بررسی کتاب «Jesus in the Qur'ān»

۱-۲: ساختار کتاب ۱۲

۲-۲: منابع مورد استفاده نویسنده ۱۳

۱۲قرآن: ۱-۲-۲
۳۱روایات و احادیث: ۲-۲-۲
۳۲تفاسیر و منابع اسلامی: ۳-۲-۲
۳۷دیگر منابع اسلامی: ۴-۲-۲
۳۷منابع مربوط به اندیشمندان غربی و خاورشناسان: ۵-۲-۲
۳۹دیدگاه های نویسنده: ۳-۲-۲
۳۹رویکردی بی طرفانه و منصفانه، ضرورت گفتگوی ادیان: ۱-۳-۲
۴۲بکر زایی حضرت مریم (س): ۲-۳-۲
۴۵معجزات حضرت عیسی علیه السلام: ۳-۳-۲

فصل سوم: ترجمه کتاب «Jesus in the Qur'ān»

۵۳مقدمه: ۱
۶۱عیسی [علیه السلام]: ۲
۶۸پسر مریم: ۳
۷۸نام های [حضرت] عیسی [علیه السلام]: ۴
۷۸۱-۴. مسیح: ۱-۴
۸۳۲-۴. عبد: ۲-۴
۸۷۳-۴. پیامبر (نبی): ۳-۴

- ٩٣.....٤-٤. فرستاده (رسول).
- ٩٧.....٥-٤. كلمه.
- ١٠١.....٦-٤. روح.
- ١٠٥.....٧-٤. ديگر القاب [حضرت] عيسى [عليه السلام].
- ١٠٦.....١-٧-٤. آيه.
- ١٠٥.....٢-٧-٤. مثل.
- ١٠٦.....٣-٧-٤. شاهد.
- ١٠٦.....٤-٧-٤. رحمة.
- ١٠٦.....٥-٧-٤. وجيه.
- ١٠٦.....٦-٧-٤. مقرب (من المقربين).
- ١٠٧.....٧-٧-٤. صالح (من الصالحين).
- ١٠٧.....٨-٧-٤. مبارك.
- ١٠٨.....٥. زكريا و يحيى.
- ١١٤.....٦. مريم.
- ١٢٢.....٧. بشارت.
- ١٣٠.....٨. تولد [حضرت] عيسى [عليه السلام].
- ١٣٩.....٩. معجزات عيسى [عليه السلام].

۱۴۹	۱۰. سخنان [حضرت] عیسی [علیه السلام]
۱۴۹	۱-۱۰. سخنان
۱۵۴	۱۰-۲. احمد
۱۵۹	۱۰-۳. مشابهت ها
۱۶۴	۱۱. مرگ [حضرت] عیسی [علیه السلام]
۱۸۴	۱۲. [حضرت] عیسی [علیه السلام] و آینده
۱۸۸	۱۳. پسر خدا
۱۹۵	۱۴. تثلیث
۲۰۵	۱۵. انجیل
۲۱۶	۱۶. مسیحیان (نصاری)
۲۳۲	۱۷. نتیجه
۲۴۱	فهرست منابع

فصل اول:

کلیات

بخش اول: تعاریف

۱-۱. تعریف نقد

نقد یا انتقاد در لغت به معنای خرده گیری، سخن سنجی، به گزینی، نظر کردن در درمها و جز آن ها و خوب و بد آن ها را از هم جدا کردن، نظر کردن در شعر و سخن و تمیز دادن خوب آن از بدش به کار رفته است^۱، و در اصطلاح عبارت از شرح معایب و محاسن شخص، عملکرد، واقعه، خیر و نظر است.^۲

۱-۲. شاخص ارزیابی نقد حاضر

در دانش های مختلف، معیار سنجش متفاوت است. در این بحث برترین شاخص ها عبارتند از: قرآن کریم، عقل، حدیث و مستندات تفسیری. معیار، شاخص، ملاک و یا هر کلمه‌ی دیگر که بر ابزار سنجش و ارزیابی دلالت نماید باید از اصولی ثابت پیروی نماید.

شاخص ها یا ملاک ها و معیار های نقد از اصول زیر پیروی می کنند:^۳

- ۱- نزد خردمندان مقبولیت و حجیت دارد.
- ۲- تابع ذوق و سلیقه فرد یا افراد خاصی نیست.
- ۳- اگر همگان مورد نقد را بر آن ملاک ها عرضه کنند، نتیجه‌ی واحدی می گیرند.
- ۴- بداهت دارد و ابهام در آن ها نیست.
- ۵- جامعیت دارد و همه‌ی موارد مشمول خود را توان ارزیابی دارد.
- ۶- مانع نیست و شامل موارد غیر خود نیست.

۱. علی اکبر دهخدا، لغت نامه، (تهران: انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم از دور جدید، ۱۳۷۷)، ج ۹، ص ۱۴۱۳۹

۲. غلامرضا ستوده، مرجع شناسی و روش تحقیق در ادبیات فارسی، (تهران: سمت، چاپ اول، ۱۳۷۱)، ص ۴۹۰

۳. جعفر نکونام، روش تحقیق کتاب خانه ای با تأکید بر علوم اسلامی، (قم: انتشارات دانشگاه قم، چاپ دوم، ۱۳۸۲)، ص ۸۵

۱-۳. بیان مسأله

از منابع تاریخی مربوط به حجاز پیش از اسلام و نیز از منابع تاریخ اسلام و آیات قرآن کریم و روایات اسلامی به روشنی استفاده می شود که در هنگام ظهور اسلام، ادیان و فرهنگ های گوناگونی در آن سرزمین وجود داشته است.^۴

فرهنگ مسیحیت یکی از فرهنگ های موجود در حجاز در هنگام نزول قرآن است. از مهمترین آموزه های اعتقادی مسیحیت می توان به تثلیث، تصلیب، فداء و کلمه بودن مسیح اشاره کرد که هر یک به شکلی ریشه در اعتقادات دینی و غیر دینی مردمان روزگار پیشین دارد.

در متون اسلامی، قرآن و احادیث، مکرراً به متون مسیحی اشاره و درباره ی آن ها داوری شده است. مطالب فراوانی در متون اسلامی و به ویژه قرآن در زمینه های گوناگون مطرح شده که با اندک تفاوتی در عهدین آمده است. از سوی دیگر قرآن داستان هایی را از حضرت عیسی علیه السلام نقل می کند که در اناجیل قانونی یافت نمی شود. قرآن مسیحیان را به عنوان اهل کتاب پذیرفته است، اما در عین حال آموزه های بدعت آلود مسیحیت همچون تثلیث، تصلیب و فداء را ردّ می کند. برخورد قرآن با عقاید بدعت آمیز مسیحیت هرگز به معنای نفی مبانی و ریشه های الهی این آیین نبوده است، بلکه اسلام خود را مکمل آیین مسیح و قرآن را مصدّق و مهیمن بر انجیل معرفی می کند.^۵

در قرون حاکمیت کلیسا، پیام قرآن و چهره ی پیامبر گرامی اسلام (ص) با تحریفات فراوان روبرو بوده است. از قرن نوزدهم به تدریج آثار محققانه و به نسبت واقع بینانه ای در گوشه و کنار جهان و به ویژه اروپا در این زمینه عرضه شد. در قرن بیستم این راه امیدوارانه تر ادامه یافت و پیش بینی می شود در آینده نیز این روند با استقبال بیشتری مواجه شود.^۶

اما اندیشمندان مسیحی در برخورد با اسلام رویکردهای متفاوتی داشته اند. در این پژوهش این پرسش مطرح است که متفکران مسیحی، در طول تاریخ پر فراز و نشیب برخورد آرای اسلام و مسیحیت، تا

۴. عبدالرحیم سلیمانی، "منطق قرآن در سنجش دیگر ادیان"، (هفت آسمان، شماره ۳۸، ۱۳۸۷)، ص ۸۹

۵. قرآن کریم، مائده (۵)، آیه ۴۸

۶. ویلیام مونتگمری وات، اسلام و مسیحیت در عصر حاضر، گامی برای گفتگو، ترجمه خلیل قنبری، (قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، چاپ دوم،

۱۳۸۹)، ص ۱۱

چه اندازه توانسته اند شناختی صحیح از آموزه های قرآن به ویژه در زمینه مسیح و مسیح شناسی اسلامی به دست آورند؟ آیا متفکران مسیحی در بررسی دیدگاه های قرآن پیرامون حضرت عیسی علیه السلام برخوردی منصفانه و به دور از تعصب داشته اند؟ آیا متفکران و نویسندگان مسیحی و اسلام شناسان غربی گامی برای رسیدن به همگرایی دینی برداشته اند؟ رویکرد مسیحیان در برابر نقدهای قرآن بر مسیحیت چیست؟ تحقیق حاضر با پرداختن به دیدگاه های یکی از اندیشمندان و خاورشناسان مسیحی و نقد و بررسی آن ها به دنبال ارائه ی پاسخی برای پرسش های فوق است.

۱-۴. اهداف پژوهش

پژوهش حاضر اهداف ذیل را دنبال می کند:

۱- معرفی پروفیسور جفری پاریندر و کتاب «Jesus in the Qur'an».

۲- ترجمه کتاب

۳- بررسی و نقد دیدگاه های نویسنده

۱-۵. اهمیت پژوهش

با وجود همه ی اختلاف های فکری و فرهنگی، ارتباط انسان ها با یکدیگر، امری اجتناب ناپذیر است. هر چند میان آن ها تعارض کلی وجود داشته باشد؛ زیرا جدایی انسان ها، رشد و تعالی اندیشه را متوقف می سازد و مانعی در برابر آزاد اندیشی حقیقی می شود. آدمی به تنهایی نمی تواند به وجود آورنده ی تعامل با دیگران باشد؛ بلکه باید در فعال کردن برآیندهای تجربه ی فکری و عملی خویش، با دیگران همدل و همراه شود و از تجربه های ایشان برخوردار گردد. گفت و گو نقطه ی آغاز فرایند هم اندیشی و همدلی است.^۷ گفتگو زمینه را برای نقد و بررسی اندیشه ها مهیا می سازد. نقد در اسلام با قرآن آغاز می گردد. قرآن از زوایای گوناگونی کتابی نقادانه است و اگر چه ابتدا مؤمنین را به یقین دعوت می کند و هر گونه شک و تردیدی را از ساحت مقدس خود به دور می داند^۸، اما خود را معرض نقد قرار می دهد و از اندیشمندان

۷. محمد حسین طاهری آکردی، پیشینه تاریخی گفت و گوی اسلام و مسیحیت، (قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، چاپ اول،

۱۳۸۷)، ص ۳۱-۳۲

۸. قرآن کریم، بقره (۲)، آیه ۲

منصف می خواهد تا با آن هموردی کند، یا بهتر از سخن آن سخنی ارائه دهد و یا در برابر آن سر تسلیم فرو آورد.^۹

پاسخ های بی در پی قرآن به شبهات و نقد کافران در آیات فراوانی از قرآن^{۱۰} از جوه های نقّادی قرآن است که به ما می آموزد که در مکتب اسلام، علم و حلم در کنار یکدیگرند به گونه ای که در موارد بسیاری می بینیم خطاب الهی به پیامبر (ص) برای ارائه ی پاسخ به پرسش ها، شبهات، نقدها و استفتائات مردم است؛ فارغ از این که مسلمان، یهودی، مسیحی و یا مشرک باشند.^{۱۱}

نقد پذیری و پاسخ به ابهامات و شبهات اگر باطل باشد، از آن رو که هدایت مردم وابسته به آن است، امری ضروری است. بر این اساس قرآن بر گردن عقاید، سنت ها، کردار و گفتار و در یک کلام فرهنگ امت های پیشین و عصر پیامبر (ص) تیغ نقد می نهد.^{۱۲}

پرسش های توییحی از عیسی علیه السلام و مادرش مبنی بر پرستیده شدن به جای خدا، مردود دانستن خدای پسر، نفی الوهیت مسیح و مردود دانستن تثلیث پاره ای از نقد های قرآن بر اندیشه های مسیحی است.^{۱۳} این نقد نه تنها آزادی اندیشه را به ارمغان آورده است، بلکه هدیه ای گرانبه به ما ارزانی داشته است و آن اینکه قرآن خود شاخصی است برای نقد هر محتوا و روشی.

اندیشمندان مسیحی وقتی خود را در برابر نقدهای قرآن یافتند، در برابر آن بی توجه نبودند. در گستره ی تاریخ مشترک اسلام و مسیحیت، اندیشمندان بسیاری با اغراض مختلف به بررسی مطالب قرآنی و گفتگو با مسلمانان پرداختند. این حرکت چنان چه از اغراض خصمانه به دور باشد، می تواند همگرایی دین اسلام و مسیحیت را در جهت مقابله با فرهنگ مادی و مادی گری و اعتلای فرهنگ توحیدی به ارمغان آورد.

۹. همان، آیه ۲۳ و ۲۴

۱۰. نگاه کنید به: همان، انعام (۶)، آیه ۸ و ۹ و ۳۷؛ اسراء (۱۷)، آیه ۹۴ و ۹۵ و ...

۱۱. محمد فؤاد عبدالباقی، معجم المفهرس لألفاظ القرآن الکریم، (تهران: ذوی القربی، چاپ اول، [بی تا])، ص ۷۲۵

۱۲. نگاه کنید به: قرآن کریم، بقره (۲)، آیه ۷۰ و ۸۰ و ۱۱۲ و ۱۱۶ و ۱۷۰؛ مائده (۵)، آیه ۷۲ و ۷۳؛ انعام (۶)، آیه ۲۹ و ۳۰؛ یونس (۱۰)، آیه ۶۸؛

مریم (۱۹)، آیه ۱۶ و ۱۷؛ تکویر (۸۱)، آیه ۱ تا ۹ و ...

۱۳. نگاه کنید به: همان، بقره (۲)، آیه ۱۱۶، نساء (۴)، آیه ۱۷۱؛ مائده (۵)، آیه ۱۷ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۵ و ۱۱۶؛ توبه (۹)، آیه ۳۰؛ انبیاء (۲۱)، آیه ۲۶؛

زخرف (۴۳)، آیه ۵۹ و ...

اما آشنایی با فضای فکری اندیشمندان مسیحی پیرامون قرآن برای اندیشمندان مسلمان در جهت گفتگویی مسالمت آمیز و معرفت مدار ضروری است، همان گونه که این امر برای اندیشمندان مسیحی نیز ضرورت دارد. این پژوهش نیز در این راستا و به منظور آشنایی اندیشمندان مسلمان با دیدگاه های خاورشناس مسیحی، پروفسور جفری پاریندر، و نقد و بررسی دیدگاه های وی انجام گرفته است.

۱-۶. پرسش های پژوهش

آن چه به هنگام ترجمه، نقد و بررسی دنبال خواهیم کرد، پرسش های زیر است:

- ۱- آیا ساختار و روش بحث دارای ابتکار است؟
- ۲- آیا پژوهش نویسنده پیرامون این موضوع، پژوهشی بی طرفانه و منصفانه بوده است؟
- ۳- نویسنده پیرامون موضوعات مورد اختلاف اسلام و مسیحیت چه رویکردی را برگزیده است؟
- ۴- نویسنده در جهت هم گرایی دینی و گفتگویی مسالمت آمیز چه گامی برداشته است؟
- ۵- نویسنده در خصوص دیدگاه های توهین آمیز نسبت به اسلام و به ویژه قرآن چه دیدگاهی اتخاذ می کند؟
- ۶- نویسنده در این پژوهش از چه منابعی استفاده کرده است
- ۷- نویسنده در این پژوهش به دیدگاه های کدام اندیشمندان اشاره داشته است؟

۱-۷. پیشینه پژوهش

قرآن پژوهی غریبان و مسیحیان که یکی از رشته های خاورشناسی است، از سال های اول هجری آغاز گردید. شاید در آن زمان اثری مدوّن و تخصصی شکل نگرفته باشد و بر این اساس آغاز رسمی فعالیت آنان را می توان قرن دوازدهم میلادی دانست.. نخستین بار در سال ۱۱۴۳ میلادی، قرآن کریم توسط کشیش بزرگ مسیحی «پطرس عالی قدر»^{۱۴} به زبان لاتین ترجمه شد و مورد نقد و بررسی کلیسا قرار گرفت.^{۱۵} قلمرو فعالیت های خاورشناسان پیرامون قرآن کریم را می توان در این موارد خلاصه نمود: ۱- ترجمه قرآن به زبان های اروپایی ۲- چاپ قرآن کریم ۳- معجم نگاری لفظی قرآن ۴- تدوین دایرة المعارف ۵- تصحیح و احیای کتب خطی قرائات و نشر آن ها ۶- پژوهش های علمی ۷- تألیف کتاب و مقاله.^{۱۶}

14. Peter the Venerable

۱۵. محمد حسن زمانی، مستشرقان و قرآن، (قم: مؤسسه بوستان کتاب، چاپ سوم، ۱۳۸۸)، ص ۳۱

۱۶. جعفر نکونام، پیشین، ص ۸۴

از جمله تألیفات خاوشناسان در حوزه‌ی قرآن پژوهی، اثر پروفسور جفری پاریندر است که به موضوع حضرت عیسی علیه السلام در قرآن پرداخته است. مؤلف در این پژوهش رویکردی تفسیری را برگزیده است و تلاش دارد با کنار گذاشتن مشاجرات مغرضانه و بیهوده به نقاط مشترک دو دین اسلام و مسیحیت پیرامون این موضوع مهم بپردازد.

کتاب حاضر تا کنون به فارسی ترجمه نشده است و دیدگاه‌های نویسنده نیز به طور کامل بررسی و نقد نشده است و امید است که ترجمه کتاب و نقد و بررسی دیدگاه‌های نویسنده، گامی برای آشنایی علاقه‌مندان و اندیشمندان حوزه‌ی علوم قرآنی با این خاورشناس و دیدگاه‌های وی باشد.

۱-۸. روش پژوهش

روش پژوهش حاضر کتابخانه‌ای و مبتنی بر متن پژوهی است. برخی اندیشمندان نقد را یکی از انواع نه‌گانه شرح می‌دانند. از این رو نقد نوعی متن پژوهی است که در آن یک اثر بر اساس معیار یا معیارهایی ثابت سنجیده می‌شود و معایب و محاسن آن بر پایه همان معیار شرح می‌گردد.^{۱۷}

در این مطالعه تلاش خواهیم کرد در نقد و بررسی دیدگاه‌های پروفسور جفری پاریندر از جاده انصاف خارج نشویم. البته بدیهی است که نویسنده کتاب از زاویه دید یک خاورشناس مسیحی به موضوع مورد بحث پرداخته است و این مهم منجر به تفاوت در برخی از دیدگاه‌ها خواهد شد.

۱۷. همان، ص ۸۴

بخش دوم: آشنایی با کتاب «Jesus in the Qur'ān» و نویسنده آن

۱-۲. پروفیسور جفری پاریندر و کتاب «Jesus in the Qur'ān»

پروفیسور ادوارد جفری پاریندر^{۱۸} (۱۹۱۰-۲۰۰۵) در شهر والپول^{۱۹} انگلستان متولد شد. وی کشیشی مسیحی پیرو فرقه‌ی متدیست و استاد بازنشسته و برجسته‌ی ادیان تطبیقی در دانشگاه کینگز کالج لندن^{۲۰} بود. وی بیست سال در غرب آفریقا به تدریس ادیان آفریقایی پرداخت. ایشان کتب بسیار موفقی را به رشته تحریر درآورد که برخی به بیست زبان ترجمه شده است. وی سفرهای زیادی داشت و پیرامون مطالعات تطبیقی ادیان در استرالیا، آمریکا، هند، ژاپن و آکسفورد به ارائه سخنرانی پرداخت. از ایشان بیش از سی اثر باقی مانده است که برخی از آن‌ها عبارتند از:

1. West African Religion
2. African Psychology
3. An African City
4. African Traditional Religion
5. The Story Of Ketu
6. Witchcraft, European and African
7. The Christian Approach to the Animist
8. The Christian Debate
9. Worship in the World's Religions
10. Comparative Religion
11. Asian Religions

18. Parrinder, (Edward) Geoffrey Simons

19. Walpole

20. King's College London

12. The Faiths of Mankind African Mythology
13. What World Religions Teach Us
14. Man and His Gods
15. A Dictionary of Non-Christian Religions
16. A Book of World Religions
17. Jesus in the Quran
18. Avatar and Incarnation
19. Upanishads, Gita, and Bible: A Comparative Study of Hindu and Christian Scriptures
20. African Traditional Religion
21. The Bagavad Gita: A Verse Translation
22. The Indestructible Soul
23. The Wisdom of the Forest: Selections from the Hindu Upanishads
24. Mysticism in the World's Religions
25. Sex in the World's Religions
26. Encountering World Religions: Questions of Religious Truth
27. Son of Joseph: The Parentage of Jesus
28. A Concise Encyclopedia of Christianity
29. Wisdom of Jesus
30. The Routledge Dictionary of Religious and Spiritual Quotations
31. West African Psychology: a Comparative Study of Psychological and Religious Thought
32. Sexual Morality in the World Religions²¹

از میان آثار نویسنده، کتاب *Comparative Religion* با عنوان دین پژوهی تطبیقی^{۲۲} و کتاب *African Mythology* با عنوان شناخت اساطیر آفریقا^{۲۳} به فارسی ترجمه شده است. یکی از مهم ترین آثار پروفسور ادوارد جفری پاریندر کتاب «Jesus in the Qur'ān» است. این کتاب بارها توسط ناشران به چاپ رسیده است. انتشارات *Oneworld Publications* در سال های ۱۹۹۴، ۱۹۹۵، ۲۰۰۳، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۳ این کتاب را منتشر کرده است. همچنین ناشرانی چون *Faber & Faber*، *Oxford University Press*، *Barnes and Noble* و *Sheldon* این کتاب را منتشر کرده اند.

۲-۲. اهمیت کتاب «Jesus in the Qur'ān» در نگاه دیگران

در ابتدای کتاب و بلافاصله بعد از جلد کتاب، سخنانی از خاورشناسان و دیگر منابع پیرامون اهمیت این کتاب نقل شده است:

«این کتاب شایسته‌ی آن است که عمیقاً مطالعه و بررسی شود»

ای. جی. آربری^{۲۴}

«پژوهشی عالمانه و مشفقانه»

نقل از هفته نامه تایمز اجوکیشنال ساپلمنت^{۲۵}

«ظرافت روش نویسنده با انصاف و بی طرفی وی همراه شده است»

نقل از هفته نامه تایمز لیتراری ساپلمنت^{۲۶}

«او نشان داد که فردی به دور از متعصب و مشفق است»

جی. اس. تریمنگهام^{۲۷}

«یکی از مهمترین کتب امسال، و در واقع هر سال، و هر کتابخانه عمومی یا خصوصی دینی»

نقل از روزنامه کریستن هرالد^{۲۸}

<https://www.oneworld-publications.com/books/geoffrey-parrinder/jesus-in-the-quran>

۲۲. ادوارد جفری پاریندر، دین پژوهی تطبیقی، ترجمه جمشید آزادگان، (تهران: سبب سبز، چاپ اول، ۱۳۸۷)

۲۳. ادوارد جفری پاریندر، شناخت اساطیر آفریقا، ترجمه محمد حسین باجلان فرخی، (تهران: اساطیر، چاپ دوم، ۱۳۹۰)

24. A. J. Arberry in *New Blackfriars*

25. *Times Educational Supplement*

26. *Times Literary Supplement*

27. J. S. Trimingham in *The Muslim World*

28. *Christian Herald*, USA

«من مدت ها بود که می خواستم این کتاب را ببینم... اما این امر مستلزم فردی با توانایی دکتر پاریندر بود... تا آن را واقعاً در جایگاه راستین خود قرار دهد»

نقل از روزنامه ساندی استاندارد^{۲۹}

«پژوهشی فوق العاده و بی طرفانه... این رویکرد از طریق متون مقدس بسیار ارزشمند است»

نقل از روزنامه گواردین^{۳۰}

فصل دوم

نقد و بررسی کتاب

«Jesus in the Qur'ān»

29. The Sunday Standard, Bombay

30. The Guardian